

ens 18

REVISTA D'INFORMACIÓ DE SANT POL DE MAR

SANT POL ACOLLIRÀ
LA FUNDACIÓ
PERE COROMINES

Una gran fundació per a Sant Pol

Dèiem textualment a l'editorial del número quinze de l'ENS, el juliol de l'any passat, que "a la regidoria de Cultura ja fa almenys un any que es couen afers d'importància que sens dubte revolucionaran la vida cultural al nostre poble". Aquests afers, que per la prudència i discreció que el tema es mereixia, no vàrem voler fer públics, es referien a les gestions que Josep Mestres, el regidor de Cultura, estava dirigint per fer possible que la Fundació Pere Coromines fos un fet al més aviat possible i que tingués la seva seu a Sant Pol. En aquell moment, encara en vida de Joan Coromines, l'objectiu era que el mateix Joan presidís la constitució de la fundació a Sant Pol, i tant la regidoria de Cultura com tot l'equip de govern de l'Ajuntament no varen estalviar esforços per mostrar la bona disposició de l'Ajuntament i del poble de Sant Pol de donar acollida a aquesta important institució cultural. Finalment, s'ha aconseguit i la nostra població albergarà la Fundació Pere Coromines.

És possible que ens haguéssim de remuntar a l'Edat Mitjana, concretament als segles XIII-XV, per trobar un fet mínimament comparable al que amb la Fundació Coromines es donarà a Sant Pol. En aquells segles el monestir de Sant Pau albergava un petit scriptorium i una molt important biblioteca de la qual el rei Martí I va treure els llibres litúrgics i d'espiritualitat per a endegar la cartoixa de Valldecris. Era el prior de Sant Pau el qui tenia la responsabilitat d'adquirir llibres per al rei. Si llavors, doncs, Sant Pol, a través de Sant Pau, fou un important centre d'irradiació cultural a tot el món civilitzat, ara, salvant les diferències, pot tornar a passar el mateix. Perquè la biblioteca d'aquesta Fundació i les activitats científiques que aquesta

Façana de Can Coromines

RICARD ESTOL

Sant Pol tornarà a ser centre d'atracció cultural com als segles XIII i XIV i al primer terç del segle XX

pugui organitzar poden ser punts obligats d'assistència per als més importants filòlegs i estudiosos en general d'arreu del món.

S'ha dit que a Sant Pol ens ha tocat la loteria. Però en aquesta vida no hi ha fets casuals. Per això ara els santpolencs tenim la responsabilitat de demostrar que som ben dignes d'albergar aquesta important institució a casa nostra. Pere Coromines, el pare de Joan, va descobrir Sant Pol a principis d'aquest segle. I en bona part gràcies a ell, van començar a instal·lar-s'hi als estius tot un estol de personatges rellevants de la cultura catalana. Amb la nova Fundació, els Coromines redescobren Sant Pol novament, fent-li un servei inestimable. I gràcies a ells, Sant Pol tornarà a ser centre d'atracció cultural com ho havia estat als segles XIII i XIV i al primer terç del segle XX. Moltes gràcies, doncs, família Coromines, i, en especial al mestre Joan, per haver deixat escrita en testament la seva voluntat de deixar a Sant Pol aquesta gran Fundació.

e.n.s.

Edita: Ajuntament de Sant Pol de Mar.

Consell de Redacció: Jordi Pomés, Josep Mestres, Ajuntament. Xavier Roca, CP Sant Pau. Gol, G.D.M. Antoni Bancells, A. C. Sant Pol. Jordi Puigdefàbregas, Amics de les Arts. Xavi Tresserres, Colla de Geganters. Pere-Omar Brusca, Centre Cultural. Ramon Roca, C.E.S.P. Eva Pujol, Parròquia. Guillem Mestres, CiU. Francesc León, PSC. Francesc Roura, IC. Pere Roura, ERC.

Fotografia: Ricard Estol.

Producció: Publintur, S. A. Tel. 766 14 51.

Impressió: Gràfiques Ponent. Pineda de Mar.

D. L.: B-24263-93

El nou santpolenc no comparteix necessàriament les opinions signades.

Imprès sobre paper ecològic verificat.

CoALIMENT

Consolat de Mar, 14 – SANT POL

Joan Coromines en el record (I)

Comptem en aquest número amb tres firmes excepcionals, que han ofert un article per a aquest ENS, dedicat al mestre Joan Coromines: mossèn Joan Carreras i Péra, Perejaume i Joan Ferrer i Costa. A més, comptem amb el testimoni de Salvador Tió a través de l'entrevista que li fa Jordi Pomés. Tots quatre personatges han tingut la sort de ser dels pocs que han tingut una relació directa amb Coromines els darrers anys. Han estat de les poques per-

sones que els ha estat permès travessar el reduïdíssim cercle d'intimitat que es va veure obligat a traçar Joan Coromines per treballar amb la màxima pau i concentració possible. A través de les seves paraules podrem veure la relació que van tenir amb Coromines. L'article del ja assidu col·laborador d'aquesta revista, l'amic mossèn Joan, i que ara presentem, ens hem vist obligats a publicar-lo en dues parts, donada la llargada del text.

Joan Coromines i Vigneaux (1905-1997) és mort; els mitjans de comunicació n'han parlat a bastament; se n'ha fet ressò la premsa, la ràdio i la televisió, no sempre amb l'exactitud i la discreció adequada, però sí amb el convenciment profund que amb Joan Coromines se n'anava tota una època.

Tal vegada per això, la Catalunya -i, per què no?- l'Espanya democràtica s'han abocat en el seu comiat. Hi hem vist el President de la Generalitat al costat del Capità General; el president del Parlament amb el cap de l'oposició; la delegada del govern i l'alcalde de Barcelona. Hi hem vist els polítics en pes, de dreta, centre i esquerra; i també gent del món de la ciència i la cultura, les lletres i les belles arts; i una gernació impressionant de catalans.

Joan Coromines fou un home de lletres sorprenent per la seva senzillesa; un savi -en el sentit bíblic de saviesa- treballador i auster; un català de soca-rel que, literalment, es va fer seves les paraules de Salvador Espriu: *He vingut per salvar-vos els mots, per retornar-vos el nom de cada cosa.*

Ha mort com havia viscut. Amb el que duia al damunt: la petita motxilla a l'esquena, les inseparables xiruques, el gec de vellut i un somriure franciscà, propi de la infantesa espiritual que l'acompanyà tota la vida. Un somriure i també els estigmes de no haver pogut deixar totalment acabada la seva obra monumental.

¿L'hauria volgut -s'ha preguntat algú- l'homenatge públic que li fou retut a Santa Maria del Mar? ¿S'hauria sentit còmode Joan Coromines dins el rígid i solemne protocol que li organitzà el govern català juntament amb l'ajuntament de Barcelona? Tanmateix, no s'esqueia amb el seu tarannà senzill i amic de l'anonimat; però, ben mirat, fa de mal dir.

¿El volia, Verdaguier -ens podríem preguntar- el multitudinari homenatge que li fou retut l'any 1902 en el

Joan Coromines fou un home de lletres sorprenent per la seva senzillesa; un savi -en el sentit bíblic de saviesa- treballador i auster

seu enterrament? Fa també de mal dir. Però del que estem segurs és que Joan Coromines, que tal vegada no hauria volgut aquest reconeixement públic i popular per si mateix, sí que l'agraí en primer lloc pel seu pare, Pere Coromines i Montanya (1870-1939); i segurament per Joaquim Ruyra i Oms (1858-1939), Lluís Companys i Jover (1882-1940), Prudenci Bertrana i Compte (1867-1941), Lluís Millet i Pagès (1867-1941), Màrius Torres i Perenya (1910-1942), Enric Morera i Viura (1865-1942), Francesc d'Assís Vidal i Barraquer (1868-1943), Pompeu Fabra i Poc (1868-1948) o Antoni Rovira i Virgili (1882-1949).

Perquè als tristos anys quaranta la mort d'aquests -i molts altres catalans- il·lustres ocorregué, o bé a l'exili o enmig d'un silenci sepulcral; mentre l'enterrament era silenciari per una premsa forastera per por que, de les paraules d'un darrer adéu, en ressortís la immarcescible flama d'un verb proscrit.

És en aquest context reivindicatiu que cal situar el comiat de Joan Coromines; fou un clamor patriòtic, senzill i solemne, dignament merescut; un signe d'identitat i al mateix temps un exercici de memòria històrica; l'exponent de la normalitat política i el reconeixement d'una vida exemplar, feta de treball rigorós i erudit, al servei de Catalunya i el seu idioma malastruc.

1.- El fitxer de Joan Coromines

¿Quin santpolenc de la meua generació no havia anat a jugar de petit a la "Placeta de Can Coromines"? Els més acèrrims al règim en deien "el local de Falange", i sortosament eren pocs. D'en Joan, n'havia sentit parlar a la mare, que dels 13 als 18 anys va fer de mainadera de la família. Servo, encara amb emoció, la lletra de condol que m'escriví Joan Coromines a la seva mort, l'any 1986. L'havia conegut personalment feia tres anys, quan em convidà en una de les seves sortides setmanals a la muntanya del Montnegre del Maresme per resseguir "la ruta de Tomàs de Bajalta".

El dia de lleure, per a Joan Coromines és el dijous; un lluminós dijous de juny, càlid i assolellat. Arribo a Pineda, a la seva caseta del carrer de l'Om, número 30, arran de l'estació del Ferrocarril. Hi arribem a les deu tocadetes. Obre la porta, somrient, el propi Joan, amb la seva proverbial simpatia i expressivitat.

És alt i s'endevina que fou de bon veure; i malgrat caminar ja una mica encorbat, serva la compostura atlètica que devia tenir de jove; ningú no diria que n'ha complerts ja setanta-vuit. Porta pantalons de vellut, amarrats, camisa clara de fil, un jersei gris, de llana i un anorac de fosc aplomissat; i calça les seves inseparables "xiruques".

Els cabells, encara espessos, ja li blanquegen i darrere les gruixudes ulleres de banya de bou, d'aquosa transparència, s'hi endevinen uns ulls foscos i vius. Quan parla ho fa pausadament, amb una gran precisió; de fet, ho fa tot pausadament, amb la seguretat de l'home que sap el que vol.

Amb gest expressiu em convida a passar. Mentre esperem l'Albert, el seu germà, que ens farà de xofer fins als contraforts del Montnegre, tindrè ocasió de contemplar la casa. Tanca la porta, travessem una saleta on hi ha un armari-mirall amb tres penja-robes

Homenatge a Pere Coromines a Sant Pau el 25 de gener de 1992. D'esquerra a dreta, Joan Carreres, Josep M. Ainaud de Lasarte, Heribert Barrera, Francesc Pomés, Joan Coromines, i Josep Sauleda.

i l'acostumat paraigüer, dues cadires i, a la paret, un parell de paisatges a l'oli, diminuts, d'autor que no arribo a identificar.

El menjador és també biblioteca, com ho és tota la casa. Els llibres s'apilonen per tot arreu amb aquell ordenat desordre que en permet una identificació espontània.

"Seieu, seieu; com a casa vostra", em diu assenyalant una cadira de balca, mentre se'n va cap a la cuina —una cuina petita, neta i polida— a donar instruccions a l'assistenta que li ve cada matí, li endreça la casa i li deixa preparat el dinar i el sopar.

En un racó del menjador, hi veig l'arxiu; el misteriós i venerable arxiu. Me'l miro de reüll; un arxiu que inicià a Sant Pol a la llunyana edat de catorze anys. Conté, en milers i milers de fitxes manuscrites per ell mateix, l'ingent material lingüístic que va poder arregar al llarg de la seva vida. El testimoniatge vivent de milers de persones. Josep Pla, que hauria volgut visitar-lo més d'una vegada,

Començà aquest fitxer als catorze anys, a Sant Pol de Mar

mai no en tingué avinentesa. En parla només per referència.

És com una "Caixa de Pandora" —penso, amb una punta d'emoció—; començà aquest fitxer als catorze anys, a Sant Pol de Mar, la casa d'estiueig dels Coromines on el seu pare, Pere Coromines i Montanya, hi tenia l'estudi. Era tot just un adolescent i se n'anava a parlar amb els vells llops de mar a preguntar-los el nom dels estris de la pesca, la denominació del fons del mar, la nomenclatura de peixos i ormeigs.

Se'l miraven amb una mica de commiseració, però en el fons admiraven aquell bordegàs sec i escardalenc,

amb posat d'intel·lectual i una insaciable set de conèixer. De tant en tant prenia el bloc de notes i se'n pujava Montnegre amunt; de vegades estava tres i quatre dies sense aparèixer per casa seva.

Mentre m'espero, em deixo emportar pels pensaments. Vaig descobrir el Coromines filòleg l'any 1976, quan estudiava al Seminari de Girona, gràcies al mestratge de l'escriptor Josep Maria Capdevila, de qui fou un gran amic. Després, a través d'en Salvador Tió, vaig establir amb en Joan una cordial relació d'amistat. Iniciàrem una correspondència que avui és per a mi estimada, i ens veiem esporàdicament: algunes vegades a Sant Pol, per fets puntuals; d'altres a Pineda, i una vegada a Oix, mentre descansava a la Fonda Cristina.

La lletra de Joan Coromines és ferma i atapeïda; aprofita el paper, com ho feia Josep Pla.

No té cap pesera a rellegir el text escrit, ni cap vergonya a l'hora de corregir-lo. En alguns casos m'escrivia a màquina —i a dues tintes— quan es tractava de comentar l'obra del seu pare, i a mà quan es tractava de temes més puntuals.

Capficat en els meus pensaments, no m'he adonat que tinc en Joan al meu costat. S'adona que miro el fitxer i somriu amb aquell somriure franciscà que confereix al seu rostre la fesomia d'un infant. Com si m'endevinés el pensament, obre el primer calaix per ensenyar-me'l: «És el calaix de la "A" a la "C".» Observo que l'arxiu té vuit calaixos a quatre fitxers per calaix.

"Deu ser l'Albert"; diu en sentir el timbre de la porta.

Joan Carreres i Péra

(Continuarà)

ÒPTICA CLARAMUNT

serveis

- Examen optomètric.
- Adaptació de tot tipus de lents de contacte amb exàmens i revisions periòdiques.
- Mesura de la pressió intraocular (prevenció del glaucoma).
- Aparells meteorològics, lupes, brúixoles...

C. Església, 210 – 08370 CALELLA – Tel. 766 06 93 ● Pl. Mèlies, 31 – 08397 PINEDA – Tel. 767 21 75

Joan Coromines, el mestre admirat

Ha mort Joan Coromines. La seva història personal –a punt de fer 92 anys– ha estat també la història d'aquest país que ell ha estimat amb un amor i una passió sense límits.

Ell ha viscut –més que ningú– per guardar-nos els mots: la seva obra dóna testimoni per exemple, de la parla dels pescadors de Sant Pol dels primers anys d'aquest segle, dels pastors del Pirineu, dels pagesos de la plana del Rosselló o de l'Horta de València; ell és l'home que ha resseguit les obres de tots els escriptors clàssics de la llengua cercant el sentit de mots oblidats; ell és l'home que ha fet a peu tots els països de parla catalana conversant amb la gent a fi de recollir els noms dels llocs –turons, tossals, cales, rieres, pobles i partides– i de les coses d'aquest país.

La seva obra té unes dimensions gegantines. A ell li agradava d'anomenar-la "l'ardida piràmide". Probablement la seva obra és la més extensa de les obres dels grans escriptors catalans: molt més, per exemple, que la de Ramon Llull o de Josep Pla. La seva màquina d'escriure Underwood, que va comprar quan era catedràtic a l'Argentina, en temps de la segona guerra mundial, ha escrit les desenes de milers de folis dels seus grans *Diccionario crítico etimológico de la lengua castellana* (4 vols. 1954-57), *Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico* (6 vols. 1980-1991), *Diccionario etimológico i complementari de la llengua catalana* (9 vols. 1980-1991) i de l'*Onomasticon Cataloniae* (començat a publicar l'any 1989 i del qual ja s'han publicat cinc volums, el darrer acabat de publicar fa sols pocs dies).

La seva obra és la més extensa de les obres dels grans escriptors catalans: molt més, per exemple, que la de Ramon Llull o de Josep Pla

Jo vaig tenir la sort de ser, per dir-ho a la manera de Josep Carner, l'últim ministerial de l'obra de Joan Coromines i he estat testimoni de la redacció del gran *Onomasticon Cataloniae*, l'obra probablement d'elaboració més llarga de tota la història de la nostra cultura realitzada per una sola persona. Coromines, animat per Josep M. de Casacuberta, quan tenia 18 anys, va començar a fer excursions per recollir, el que ell solia anomenar l'"arxiu més antic de la història": els noms de lloc de tots els racons dels Països Catalans. Les vicissituds d'aquesta obra formen gairebé part de la mitologia: els cedularis on Coromines guardava els materials recollits fins al moment de la fi de la guerra civil van ser traslladats a París. Allí l'autor va perdre l'esperança de recuperar-los, atès que la policia nazi va escorcollar els soterranis de l'École Pratique des Hautes Études on els havia dipositats. Aleshores, en el seu exili a l'Argentina, va refer de memò-

ria els cedularis, que, de manera impensada, van ser retrobats acabada la guerra a Europa i li van ser retornats als Estats Units. Al llarg d'anys i més anys d'enquestes, aquests materials s'havien enriquit d'una manera extraordinària, però calia redactar l'obra. Coromines va escriure aquesta obra amb una rapidesa extraordinària atesa la seva edat ja molt avançada, i la passió per veure-la acabada, d'això n'estic absolutament segur, li va fer superar molts de moments difícils de la seva vida i de la seva salut.

L'home Coromines és molt difícil de definir. Ell sempre ha parlat de la seva obra. Jo li havia demanat moltes vegades que ens escrivís les seves memòries, però ell sempre em deia que la seves memòries eren la seva mateixa obra. Coromines ha estat un home apassionat: ha sentit sempre una passió sense límits per l'estudi de la llengua per la qual, sempre amb gran modèstia, deia que estava especialment dotat; de passió pel treball ben fet i passió per aquest País, un país que per ell anava de Salses a Guardamar i de Maó a Fraga. La voluntat de servir aquest Catalunya l'ha portat a realitzar una obra d'unes dimensions absolutament increïbles que hagués pogut ser el treball de tota una generació de professors universitaris en un país amb molts de recursos econòmics. I ell ho va fer gairebé sol, en una vida amb grans marrades que el van tenir molt de temps allunyat de Catalunya. La seva obra perdurarà com a testimoni de la seva erudició sense límits i del seu gran amor per Catalunya.

Joan Ferrer

**Construcciones
SANT POL, S. L.**

Consulat del Mar, 24
Tel. 760 07 45 08395 SANT POL DE MAR

Perruqueria especial per a cavallers

José María

Nous serveis
Tints i emmotllats

Carrer Nou, 54 – SANT POL DE MAR

El cedulari de Joan Coromines

Del Montnegre al Cerro Blanco Olonquimini, la muntanya abasta la figura de Joan Coromines. Ell mateix clou un discurs amb motiu del lliurament del Premi d'Honor Jaume I amb aquestes paraules: "Sense l'excursionisme, senyors, no hi hauria hagut *Onomasticon Cataloniae*". Les muntanyes són, òbviament, les terres nadiues dels mots i dels noms, els trets més reconeixadors de la fesomia de Catalunya i el punt des d'on es pot observar una part més extensa de domini lingüístic, i d'aquí ve que Coromines mateix aconselli de fer les enquestes toponímiques "damunt un cim o pujol o un altre punt dominant, tot fent sovint un tomb circular..." Però més enllà de ser present com a fons, com a font, com a tema, el símbol de la muntanya, amb les seves connotacions de durabilitat, d'estabilitat, d'axialitat i vastitud, presideix l'obra de Coromines d'una manera gairebé geològica, rotunda: l'obra mateixa com a muntanya. Es tracta, en efecte, d'una obra ascensional, "l'ardida piràmide" -Joan Ferrer cita en diverses ocasions aquesta expressió del Mestre-. Una obra que és, al capdamunt, una terra amb l'aspecte físic i lingüístic fosos a través d'un llarg esforç de visibilitat per tal de veure les Illes Balears, les terres rosselloneses, el País Valencià i el Principat de punta a punta dels seus sons.

Convé parlar, posats que hi som, d'una geografia sonora, d'un aire aleós, d'un, en definitiva, paisatgisme de la veu; de fet, aquesta muntanya Coromines és un dels cims més eloqüents d'una serralada de corògrafs i pleinairistes de la llengua que encapçala Jacint Verdaguer i confegeix l'estructura vertebral de les nostres més genuïnes aportacions en el camp de la cultura europea. Algunes vegades he parlat dels croquis pirinencs de Jacint Verdaguer i del llum de l'església de Vistabella de Josep Maria Jujol com de dos objectes talismà en la nostra manera de concebre el paisatgisme en la llengua i el collage en la *readymptió*. Bé podríem ara afegir a aquests dos objectes la cèlebre calaixera on Joan Coromines té ordenades les cèdules dels topònims i antropònims localitzats en

Joan Coromines i Perejaume sortint de l'homenatge a Pere Coromines celebrat a Sant Pau el 25 de gener de 1992.

**Joan Coromines va dir:
"Sense l'excursionisme,
senyors, no hi hauria hagut
Onomasticon Cataloniae"**

aquells munts, arxius i fondalades on la llengua se li feia tan trobadissa.

Aquest cedulari és, en efecte, un estri paisatgístic i un estri d'agregatge combinats en un bast enfilall d'encontorns que desprèn una sensació boscosa de connexitat, de massís. En les seves abruptes i denses vessants hi ha recollida, amb afanys de complitud, la intempèrie de la llengua: un apilonament de sons amb les seves panoràmiques més diverses i heterogènies, un nombre considerable de totes aquelles contrades que, a través d'un secular procés d'afinació, han aconseguit de fer un nom, de formar-se un nom per poder ser dites, oïdes i imatjades.

En la mesura que cada nom transmet una presència vivent i en la mesura que els noms hi són ordenats en cents de mils de cèdules, aquesta calaixera esdevé, en realitat, una gran caminada, en diversos sentits, a través d'una escriptura trepitjadora d'allò que diu. Només de veure aquella fisicitat dels sons, aquella mena d'orgue de cèdules i cèdules, ascendim Coromines amunt, bocabadats, mentre obtenim una expressió rotunda d'humanitat i naturalesa. Vet-ho aquí com en la vida i en l'obra de Joan Coromines, les muntanyes s'hi formen incessantment. Hi ha, com deïem, uns

cims reals que Coromines ha enfilat i escalat, hi ha "l'ardida piràmide" de la seva obra, hi ha també aquest massís enorme i pessebrós del cedulari, però hi ha, a més a més, l'assoliment de cada lletra com un pic, la llarga serralada de l'abecedari que Joan Coromines ha resseguit àrduament en tres ocasions al llarg dels seus treballs.

En tots aquests anys, tant en Salvador Tió, com, més tard, en Joan Ferrer, que han estat els meus confidents, quan els demanava noves del Mestre, en un moment o altre de la conversa, sempre solien dir-me: "Coromines va per la M" o "ara va per la R"... A mi, només de sentir-les, aquestes frases se'm representaven del tot literals i veia el Coromines poderosament ubiqüista, vivint a Pineda, però anant, com si hi fos, per la lletra que feia al cas, els mesos que calguessin. Cada lletra era un munt de noms i fer-la requeria un esforç muntanyenc d'ascensió. Joseph Gulsoy, en un article publicat al diari *Avui*,

parla d'aquest esforç referint-se al *Diccionari etimològic de la llengua catalana*, tot assenyalant com "algunes lletres s'allargaven interminablement i donaven a Coromines 'batalla àrdua'. Una d'aquestes lletres era la E, en què havia treballat més de sis mesos llargs, tota la tardor i l'hivern, i una bona part de la primavera, i al final encara quedava elusiva amb una quantitat indefinida d'articles sense abordar. Un dia a l'estiu, estant a Toronto, em desperta a les dues de la matinada una telefonada i sento la seva veu de baríton: 'Gulsoy, victòria! Ja resta vençuda la E en aquest moment, a les vuit del matí'."

Al capdamunt de cada lletra, sota la monjoia del pic, deuen figurar, en la memòria del nostre lingüista, una frase semblant d'ascensió, acompanyada d'una breu descripció del que d'allà dalt s'observa: comes, tàlvegues i corregades entre els contorns angulosos de les lletres veïnes, d'altres lletres torçades més lluny amb gran destresa de formes, cims i més cims muntanyosos de veu i oïts dels qui hi viuen, i els pinacles aguts i dentats d'un Pirineu, posat al fons, amb tota la neu i les majúscules d'aquell tan voluminós cedulari.

Perejaume

Entrevista

Salvador Tió Vidal

més que un metge i més que un amic de Joan Coromines

Una de les persones que van tenir el privilegi de formar part del petit cercle d'amistats de Joan Coromines fou el santpolenc Salvador Tió, el metge de Coromines en els seus darrers vint anys. Salvador Tió Vidal, nascut a Sant Pol el novembre de 1919, es mereixeria sens dubte una entrevista en la qual tan sols parléssim de la seva trajectòria històrica personal i professional. Ell fou metge de Sant Pol des de l'octubre del 1945, recent acabada la carrera de medicina, fins que es va jubilar ara fa sis anys.

És potser la persona que més sap de la vida –i per descomptat de la salut– de més santpolencs. Al seu despatx encara guarda zelosament milers de fitxes corresponents, cada una d'elles, als pacients que van passar –i alguns encara passen– pel seu consultori. En aquesta ocasió, vam anar a veure'l per parlar d'un dels pacients més excepcionals que mai ha tingut i d'un dels que se'n sent més orgullós d'haver pogut atendre: el mestre Joan Coromines.

Però abans de parlar d'aquest excels professor, li fem algunes preguntes sobre el seu historial personal.

Jo vaig fer la carrera –ens explica el senyor Tió– entre València i Barcelona. A València vaig fer els quatre primers cursos mentre feia el servei militar, tot just acabada la guerra l'any 1939. Els altres tres cursos els vaig fer a Barcelona i em vaig llicenciar el juny de 1945.

– I va començar a exercir de seguida?

– Sí. Llavors a Sant Pol només hi havia un metge. I va coincidir el mateix any que jo em llicenciava que el doctor Cirer es va jubilar. Llavors vaig tenir l'oportunitat de demanar una interinitat a Sant Pol i me la van concedir. El mes d'octubre del 1945 començava exercint de metge de Sant Pol i Sant Cebrià. Imagina't. Recent sortit de la Universitat i em vaig veure amb la responsabilitat de portar dos pobles jo sol. La veritat és que al principi vaig passar molts mals de ventre. Sort que durant la guerra, en ser mobilitzat, vaig poder fer pràctiques. Aquesta era l'única experiència amb què comptava.

– I sempre ha treballat a Sant Pol?

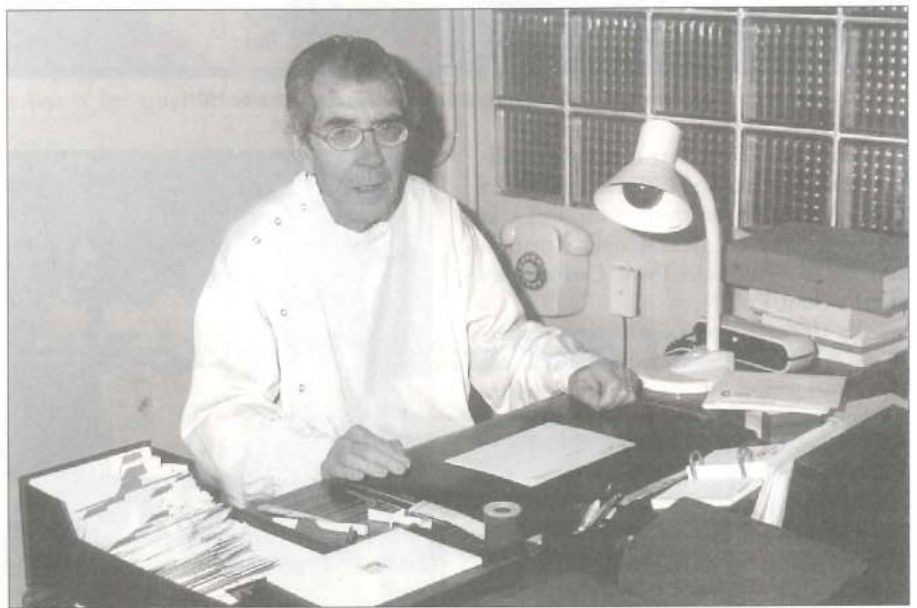
– Sí, sempre. Els primers vint anys en un consultori que tenia al carrer Tobella i la resta en l'actual al carrer Manzanillo.

– Com va ser que Coromines l'escollís a vostè com a metge?

– Va ser ara fa uns vint anys, quan ell ja estava instal·lat a Pineda, que es va quedar sense el metge que l'atenia, que era el catedràtic Alzina Bofill, i em va cridar a mi.

– Però vostè ja hi havia tingut relació amb Joan Coromines?

– Ja abans de la guerra, quan els Coromines estiuaven a Sant Pol, havíem tingut relació, però d'una

**Em tenia una fe cega.
Ell estava convençut
que, tenint-me al
costat, estava fora
de perill**

forma molt impersonal. Als nois santpolencs d'aquella època ens cridaven l'atenció els germans Coromines perquè eren molt diferents de la resta d'estiuvejants. Dèiem que ells no eren com els altres. A ells els agradava fer-se amb la gent del poble, de parlar amb els pescadors. Sobretot a en Joan, que llavors ja havia començat els seus estudis filològics. El seu pare li deia: "ves a veure en Benet Vina-

greta –que era un dels pescadors més experts i vells i amb un vocabulari més ric– i pregunta-li com pesca en canya". Per altra banda amb els nois Coromines ens vàiem a banyar a la platja i ens sorprenia com ells hi anaven amb uns barnussos que a nosaltres ens feien gràcia. Però a en Joan el que li agradava més era anar d'excurció al Montnegre.

– I un cop acabada la guerra, hi va tenir alguna relació?

– Acabada la guerra hi vaig tenir també una relació molt indirecta pel fet que la família de la meua dona, els Sauleda, s'encarregaren de pagar la contribució de la casa de Can Coromines, perquè la Falange se l'apropià i la féu servir de local social. Després la recuperaren en part gràcies al fet que mai havien deixat de pagar la contribució.

– Per què Joan Coromines s'instal·là els últims anys de la seva vida a Pineda i no a Sant Pol?

Joan Coromines en el casament de Vadó Tió, fill de Salvador Tió. Setembre de 1981.

– Això no vaig gosar a preguntar-li ho mai. No ho sé. L'únic que sé és que ell s'estimava molt Sant Pol i la prova és que ha deixat escrit que la seu de la Fundació Pere Coromines sigui a Sant Pol.

– Es diu que Joan Coromines treballava diàriament moltes hores fins i tot els últims temps. El van perjudicar gaire en la seva salut aquests horaris tan extensos de treball?

– És clar que el van perjudicar. De tantes hores assegut se li inflaven els peus i les cames, com passava abans amb les dones vetlladores. Quan jo arribava a casa seva, el primer que observava era si duia les xiruques descordades o no. Si les duia descordades volia dir que estava inflat. Heu de pensar que últimament encara treballava de dotze a catorze hores diàries. De totes maneres era un home fort físicament, de molta ossada. La seva capacitat de treball era fora del normal.

– Cada quan el visitava?

– Cada quinze dies. Li feia una revisió general. La veritat és que era necessari que hi anés perquè a la dona que el cuidava, la Trini –una gran i esplèndida senyora a qui se li ha d'agrair molt el que va fer per Joan Coromines–, ja no li feia cas. A vegades li havia d'escalfar el menjar dues i tres vegades. En canvi a mi sí que me'n feia de cas.

– Vostè, doncs, va ser decisiu per mantenir la capacitat de treball de Coromines fins a darrera hora?

– Pot semblar pedant, però la veritat és que jo hi vaig influir. A mi em tenia molt d'apreci i era una de les

Excursió a Oix el 1984. D'esquerra a dreta, Albert Coromines –germà de Joan–, Ignasi Tió, Joan Carreres, Salvador Tió, Carme Sauleda i Joan Coromines.

poquíssimes persones a qui li feia cas. Em tenia una fe cega. Ell estava convençut que, tenint-me al costat, estava fora de perill. Totes les recomanacions que jo li donava com a metge intentava complir-les. Es pot dir que era molt bon pacient.

– I és veritat que vostè va aconseguir d'ell el que gairebé ningú va aconseguir i fou fer-lo sortir de casa seva un dia que no fos l'estrictament de festa?

– Sí. Jo vaig aconseguir que vingues a Sant Pol en els actes d'homenatge a l'Abat Deàs. També va venir al casament del meu fill Vadó. Anys enrera havia vingut a vegades a dinar a casa.

– El va fer patir gaires vegades l'estat de salut de Coromines?

– Sí, algunes vegades vàrem pensar el pitjor. Sobretot quan va tenir temps enrera un petit infart i jo mateix el vaig acompanyar a l'Hospital Clínic.

– Amb vostè va ser tan reservat com diuen que era?

– No. Nosaltres dos de seguida vàrem intimar. Les meves visites solien durar entre mitja hora i una hora en funció de les ganes que tingués ell de xerrar. A vegades parlàvem de política o de qualsevol altra cosa. Fins em parlava de lingüística, de qüestions que jo poc entenia. Vàrem arribar a ser dos grans amics. Ell només llegia els articles del diari que jo li recomanava. Quan jo veia algun article que li podia interessar trucava a la Trini i li deia: "Digues-li que es miri tal pàgina". Ell rebia l'Avui cada dia, però no el llegia.

– Tinc entès que vostè també li aportava informació sobre paraules típiques de Sant Pol.

– Sí, alguna vegada ho havia fet. Fins li havia arribat a portar un tacó –un peix– perquè veies exactament com era.

– L'acompanyava vostè d'excursió?

– Només algun cop havíem anat d'excursió junts. Una vegada vàrem anar a la Mare de Déu del Coll a la província de Girona. De sempre ell, que era un gran amant de l'excursionisme, va dedicar el seu dia de festa per anar a la muntanya. El seu dia de festa era sagrat. Un dia a la setmana havia de descansar per més feina que tingués. Era una persona molt sòbria. Però jo considero que fou un home enter, fidel a les tradicions...

– També tingué vostè bona relació amb Joan Ferrer, el col·laborador de Coromines els últims anys.

– Sí, molt bona relació. I m'agradaria que constés el meu agraïment per a ell. Ferrer em va venir a buscar molts cops en cotxe, després que jo deixés de portar-ne. Sempre tingué moltes atencions amb mi.

Salvador Tió estigué al costat de Coromines fins al mateix dia i moment de la seva mort, la qual el va afectar profundament per l'estimació que li arribà a tenir. Si la tasca de Joan Coromines ha estat considerada colossal per a la cultura, cal no amagar a una de les persones, juntament amb Joan Ferrer o Max Cahner, que més col·laboraren –dins del seu camp– a fer possible la culminació d'aquesta obra. Salvador Tió fou com un dels puntals que Joan Coromines necessità fins a darrera hora per mantenir-se dret per concloure la seva piràmide, la seva obra. Moltes gràcies.

Jordi Pomés

L'autor de la carta següent contesta en to crític un escrit que Santi Roca va fer al programa de l'última Marxa de Sant Pau.

Pixar fora de l'orinal

En el programa de la "XIII Marxa de Sant Pau" Santi Roca parteix d'unes falses premisses:

1.- "Malgastem el temps quan ens tanquem en cafès i bars".

Normalment, la gent no es "tanca" als cafès i als bars; solen entrar-hi i estar-s'hi una estona. I, aquest temps, quin criteri fas servir per valorar que està malgastat?

2.- "El mal que podem rebre per les begudes dolentes que hi ingerim".

- Les begudes que se serveixen als bars i cafès no són dolentes; en pot ser dolent l'abús d'algunes d'aquestes begudes (igual que és dolent l'abús de qualsevol substància, actitud, religió...).

3.- "Als bars i cafès experimentem moltes vegades danys morals escoltant els que critiquen per criticar, parlen per parlar i ofereixen personatges incapacitats per a fer quelcom de bo".

- Santi Roca, per tot arreu hi ha de tot perquè al món hi ha diversitat, uns sou més llestos, altres més bufons; uns

tenen un C.I. de 90 i altres de 120; a les escoles hi ha molta mainada, i a l'esplai molta gent gran; i als bars i cafès curts de gambals i qui no ho són.

Als bars i als cafès, com a tants altres llocs, hi podem trobar una bona font d'informació, et pots relacionar, fer negocis, trobar feina, et pots comunicar i fer vida social. És cert que a vegades s'hi diuen bajanades, però no gaires més que les que públicament diuen alguns polítics o càrrecs importants, per posar un exemple...

Què li devia passar a Santi Roca perquè s'expressés com ho ha fet? L'única explicació deu ser en "la gran llúissor" del moment de la metamorfosi: devia afectar tant a la divinitat del *diví* Santi Roca, que per això ha pixat fora de l'orinal. El desig és que d'això et curis ben aviat; i ja ho saps, quan l'"úlcerà t'apreti" fora de casa, entra al bar, un got de llet t'estarà esperant...

**Bar La Granja
(Burinons)**

Per Nadal fem tradició. Per Nadal fem Pastorets

Amb aquest Nadal 96 hem complert el quart any de Pastorets. M'agradaria explicar-vos com varen néixer els Pastorets al nostre poble. Tot i que no sóc d'aquí, fa vint anys que hi visc.

Del meu record, per les festes nadalenques, a Arenys de Mar, es representaven els Pastorets amb diferents versions, però els que em tenien el cor robat eren "Els pastorets o l'adveniment de l'Infant Jesús" d'en Josep M. Folch i Torras. En aquests vaig intervenir-hi en dues èpoques. Quan tenia dotze anys es varen representar al Casal Parroquial i jo vaig fer de pastoret. Passats uns anys, quan en tenia divuit, el meu pare els va posar en escena al Casal de Joventut Seràfica. Durant dos anys jo vaig fer-hi el paper d'en Rovelló del que en guardo molt bon record. Ja vivint aquí a Sant Pol, quan arribaven les festes de Nadal, enyorava els pastorets.

Varen anar passant els anys. Un dia, sortint d'una reunió, vaig fer el comentari a en Pepe Mestres: "m'agradaria fer els Pastorets a Sant Pol". Ell em va contestar: "i per què no? Tot és qüestió de començar". Aquelles paraules del meu amic varen ser sens dubte les que varen posar fil a l'agulla. Vàrem fer una comissió i vàrem portar la nostra proposta a la junta del Centre Cultural. Vàrem convèncer el meu pare perquè els dirigís. Vàrem engrescar i comprometre a mig poble, ja que per portar a terme els Pastorets hi havia una despesa econòmica molt important. Però gràcies a la col·laboració desinteressada de molts santpolencs, als quals aprofitem des d'aquí per donar-los les gràcies, per les festes de Nadal de 1993 es varen estrenar els pastorets a la nostra vila.

L'any 95 va haver-hi una davallada important d'assistència de públic. Això va restar il·lusió als qui preparàvem els Pastorets, però entossudits per arrelar una tradició arribà-

Representació dels Pastorets a Sant Pol aquest Nadal passat.

rem al Nadal 96. La nostra sorpresa va ser la de veure que un bon nombre de santpolencs no volen que es perdi aquesta tradició, i només per això creiem que val la pena continuar.

Els Pastorets han d'ésser cosa de tots si volem continuar amb aquesta tradició. És per això que creiem que qualsevol persona gran o petita que vulgui aportar el seu gra de sorra o que estigui interessada a formar part d'aquesta gran família dels Pastorets pot adreçar-se a l'estanc i omplir el full d'inscripció.

M'agradaria fer una menció molt especial a totes aquelles persones que treballen darrera l'escenari. Tramoistes, maquillatge, so, llum, cant, etc., ja que ells no gaudeixen dels aplaudiments del públic com els actors, i que sense ells no es podria portar a terme la representació. Gràcies.

Jordi Puigvert

Els pares i mares dels JEPS del Casal de ca l'Arturo feliciten a Carme Brossa i Enric Puigvert pel seu treball com a monitors

Més que uns monitors, uns amics

La Carme Brossa i l'Enric Puigvert són dos monitors del Casal de Ca l'Arturo. La Carme i l'Enric són els responsables dels nois i noies d'entre 14 i 16 anys, i això no és pas una tasca fàcil, perquè, per aquell que no ho recordi, la primera etapa de l'adolescència és aquella edat en la qual els nois i noies ja no se senten com infants, però sovint els adults els seguim tractant com si ho fossin, sobretot els pares, que encara els veiem com els nostres petits cadells. És aquella edat en què se senten incompresos i de vegades ho són, perquè no són ni nens ni adults; és quan els pares cauen del seu pedestal de semidéus totpoderosos i passen a ser simples persones que, com ells, tenen limitacions i dubtes, i s'equivoquen.

Però per a l'Enric i la Carme això no és cap obstacle perquè, a més de preparació i experiència, tenen aquell "bon

rotllo" que fa que la química entre ells i els nois i noies sigui perfecta; per això i pel seu esperit de dedicació i la seva amistat desinteressada que els indueix a fer més del que seria exigible a un monitor de casal (com sacrificar caps de setmana per dur els nois i noies a esquiar o a celebrar la castanyada a una casa de colònies, i molts etcèteres), els pares i mares d'aquestes noies i nois volem manifestar-los el nostre suport i animar-los a continuar endavant.

Moltes gràcies Carme i Enric per aquest temps que compartiu amb els nostres fills.

**Pares i mares dels JEPS
del Casal Ca l'Arturo**

Arran del canvi d'idioma en la inscripció del mural de la Casa de Pescadors

Senyor Director d'El Nou Santpolenc:

Em refereixo a l'escrit "1926 • La Casa de Pescadors • 1996", del senyor Josep Serra Pla, Terri, aparegut a El Nou Santpolenc del passat mes d'octubre.

Com a Patró Major de la Confraria de Pescadors de Sant Pol i sense ànim de polemitzar, voldria exposar les reflexions que el plantejament del senyor Serra m'ha suscitat:

La història la fem tots, i no només els dictadors de torn que vostè esmenta. ¿No li sembla contradictori respectar eternament les imposicions d'aquells qui no respectaven gaire ni gens el dret d'un poble a fer ús de la seva llengua?

Seguint el raonament del seu escrit, caldria convèncer tots aquells qui en el seu dia varen anar al registre civil a fer la pertinent traducció al català del seu nom, per tal que tornin a inscriure's amb el nom imposat pel dictador de torn, donat que també estan capgirant la història: convé

que tots ells segueixin sent exemples vivents d'un temps ja passat.

Així mateix podríem subratllar el canvi que afortunadament s'ha pogut aplicar al nomenclàtor de pobles i carrers del nostre país, que han recuperat el seu nom originari.

Si, com es menciona, la Casa de Pescadors de Sant Pol és un lloc entranyable i representatiu (opinió que comparteixo), ¿no és lògic que el mural que l'anuncia recuperi la seva més genuïna identitat?

Vull, finalment, deixar palesa la meua comprensió i cordialitat.

**Josep Montmany i Malagelada
Patró Major de la Confraria de Pescadors
de Sant Pol de Mar**

FERRETERIA - DROGUERIA

SANT PAU⁵

Pujada Sant Pau, 5 - Tel. 760 00 35
08395 SANT POL DE MAR

Aigua, Gas i Electricitat

**CALEFACCIÓ
MELCIOR CASTELLAR SOLER**

Verge de la Mercè, 24
Tel. 760 06 75

08395 SANT POL DE MAR
(Barcelona)

Josep Parés felicita, tot explicant-ne el per què, els organitzadors del Cine-Club Murtra. Alhora agraeix la idea de creuar activitats del cinema amb les tertúlies del Xaloc.

Pel·lícules que porten cua

Un dissabte a casa des del menjador gaudint del paisatge, amb aquella relaxant creativitat d'energia que et pot regalar el mar com a fons i suport del parc del Litoral. Ahir nit a *can Palangana*, vèiem amb la Núria la pel·lícula *Secretos y Mentiras*, una més del Cine-Club. Passada al Centre Cultural i d'Esbarjo, abans *can Palangana*, nom que potser m'agradava més, era un motiu amb un fons irònic-simpàtic que semblava com més nostre.

Pel·lícula encara viva aquest matí, havent gaudit tant de la pantalla com de la presència i companyia d'alguna gent del públic que, un cop acaba, acceptem voluntàriament la invitació i ens trobem a baix. Primer, les 2 hores de projecció, després les pastes i el te que ahir allargaven més l'estada de l'espectador a la ciutat de Londres de la pel·lícula: és com si la projecció hagués sigut més llarga, era com si s'haguessin estirat fins baix les lones de la pantalla del pis de sobre i en Josep encara li estigués fotent galet a la màquina, era com si els actors i el director ens haguessin fet el regal d'acompanyar-nos una estona més: és com si ens passessin pel·lícules que porten cua.

Tot això, encara, acompanyat d'exposició, comentaris, col·loqui i xerrada posterior del que anava la pel·lícula: de l'adopció dels nens, en aquest cas. Felicitacions als del Cine-Club, està molt bé això d'aprofitar el tema de la pantalla com excusa i sana provocació de comentaris posteriors. La propera pel·lícula del 28 de febrer, *Denise te llama*, va de la comunicació entre persones, de l'intercanvi entre la gent, d'un tema que als anys 60-70 va ser punta de llança prou vàlida i eficaç per a molta gent.

Amb el temps, aquesta eina s'ha rovellat i l'hem de portar a cal ferrer; no li anirà malament aquesta pel·lícula rematada la setmana següent amb un sopar-tertúlia al Xaloc, on vindrà convidat l'Àlex Gorina per parlar de la pel·lícula. A cop d'ull, sembla que hauríem de ser molts els interessats a potenciar aquest eina d'interrelació, habitants d'un poble, del qual molta gent de fora ens veu com a les persones més introvertides i poc comunicatives dels voltants.

Seria maco que en Josep hagués de passar-se més d'una nit tancat a la màquina per insuficiència de butaques del local (ho sento Josep però, eh que ho faries de bona gana?) i la Ramona arribés a agafar mania a la bona cuina de l'An-

Centre Cultural i d'Esbarjo

gelita pels sopars reiteratius d'enèssimes versions de la tertúlia pel·liculera. Potser en sentirem a parlar abans que llegim aquests comentaris, igual la revista surt havent sopat.

He assistit pràcticament a totes les pel·lícules, allargades i saborejades pels pisco-labis habitualment preparats amb la personalitat i ambientació dels protagonistes de la nit. Ha passat ja un any, de tant en tant un flash amb visió d'intimitat retrospectiva, sovint, un té la sensació com si aquelles sessions de Cine-club formessin part d'ell mateix, que les nits de *can Palangana* ja són una peça del puzzle de la teva vida. Com potser diria l'Ortega y Gasset en aquests casos un és ell, les seves circumstàncies i les pel·lícules de *can Palangana*.

Un s'adona de l'esforç important, callat i constant dels que manegen això del cinema, l'evidència dels resultats el fa content. Felicita i encoratja als estoics aventurers en la perspectiva d'arrencar i tirar endavant aquest tipus d'activitats al poble, dient això amb un bagatge que potser sigui el que ara em fa exterioritzar la satisfacció d'activitats que aporten coses que t'interessen i motiven fer-te pensar, caminar i evolucionar positivament.

Gràcies amics del Cine Club Murtra, cuideu-vos físicament i espiritualment. Perquè, com prou sabeu, el camí no sempre ve pas pla.

Josep Parés i Torrus

Taller Tobella

Carretera N-II, núm. 5 Tel. 760 04 17
Sant Pol de Mar

FINQUES Sauleda

Carrer Nou, 29
08395 SANT POL DE MAR
Tel. 760 09 16
Fax 760 05 96

Bruguera, 26
08370 CALELLA
Tel. 769 10 12
Fax 760 05 96

Coromines: l'emigrat eminència de Sant Pol

Se l'ha qualificat com el català més important del segle XX, i no és cap exageració. El seu nom serà immortal segles i segles, molt més que el de cap altre català viu avui dia, si no és que es tracta d'una jove promesa encara per descobrir.

Personatge dotat de sensibilitat patriòtica com pocs, de ben jove ja va militar a les files dels que, a les ordres de Macià, volien alliberar Catalunya entrant pels Pirineus els anys 20.

A la guerra hi va intervenir activament defensant la legalitat democràtica i la voluntat popular davant els agressors feixistes que portaven l'estendard de la intolerància i la humiliació de Catalunya.

I com que sembla que ningú és profeta a la seva terra es va haver d'exiliar de Sant Pol emigrant a Sud-amèrica tota la família. El seu pare Pere va experimentar en pròpia carn la primera estrofa de *L'emigrant*, fent-la realitat amb totes les seves conseqüències.

Joan Coromines ha demostrat que com més a fons es coneix Catalunya més se l'estima i més es pot creure en ella. El seu lema, la seva vida entera, ha sigut servir Catalunya, sense presses però sense pausa. Es va decantar pel camp de l'estudi de la llengua com hagués pogut decantar-se pel camp militar. Ell mateix havia arribat a afirmar -tal com explica Max Cahner en un article a *La Vanguardia*- que si hagués tingut la impressió que les seves capacitats per a la carrera militar eren comparables a les que tenia

Coromines ha demostrat que com més a fons es coneix Catalunya més se l'estima

com a lingüista, la seva vida hauria tingut una altra orientació, amb la convicció que hagués fet un servei igualment eficaç i segurament amb unes conseqüències més positives per al futur de Catalunya.

Ha rebutjat tota mena de distincions, reconeixements i actes honorífics cap a la seva persona que poguessin entorpir la seva labor diària. Només feia excepció amb els que anaven dirigits al reconeixement del seu pare, per això va visitar Sant Pol fa poc.

Al final de la seva vida, superats els 90 anys i en plenitud de facultats (llegia els evangelis i Eurípi-des en grec, Sant Agustí en llatí, Dante en italià, Goethe en alemany en caràcters gòtics, Shakespeare en anglès i *La vida austera* del seu pare i Carner en català) formava part d'aquesta minoria minoritària que creuen en una Catalunya lliure i sobirana; no va veure el seu desig fet realitat però hi creia com un jove de 20 anys.

Les circumstàncies polítiques del moment van fer que Sant Pol se'l deixés perdre quan, tornant de l'exili ara fa 20 anys, buscava habitatge al nostre poble per instal·lar-s'hi i treballar des d'on es veïés el mar. Reclamem quasi cínica-ment que ens tornin els arxius de Salamanca i, en canvi, li va ser negada la casa que li pertanyia legítimament on, després de la guerra, s'hi havien instal·lat els "okupes" de Falange.

**Pere Roura
ERC**

Crònica d'un fet anunciat

Era previsible i inevitable la retirada d'armament dels guàrdies de Sant Pol. Ja l'any 1991, dos mesos abans que s'exhaurís el termini perquè els ajuntaments petits creessin el cos de la Policia Local, el PSC de Sant Pol va afavorir l'organització d'una reunió informativa a la qual van assistir els guàrdies de Sant Pol, el regidor de Governació d'aquell moment i un representant d'UGT, el qual va explicar l'abast de la nova llei aprovada en el Parlament de Catalunya que regulava els cossos i forces de seguretat i el procés necessari per a la creació de l'esmentat Cos de la Policia Local. Va aportar tota la legislació vigent i ja va avisar que de no crear-se el cos els guàrdies haurien d'entregar les armes, donat que quedaven a la categoria de vigilants i, segons la llei, aquests no poden portar arma. Uns dies després, el PSC va aportar el model íntegre d'un expedient de creació del Cos de la Policia Local. En aquell temps algunes poblacions de característiques similars a la nostra van optar per la creació de l'esmentat cos. D'altres, entre elles Sant Pol, no van creure oportú donar aquest pas i van quedar com abans, amb els vigilants i a l'espera del desplegament dels Mossos d'Esquadra, que des d'un punt de vista

Cal aconseguir la presència policial necessària que presti servei d'una forma ràpida i eficaç als santpolencs

realista, es preveu encara una mica lluny i que, segons les informacions que tenim, la comarca del Maresme serà de les darreres en veure fet realitat aquest desplegament, donat que al rerafons de tot això hi ha el difícil acord sobre el model policial que ha de tenir l'estat de les autonomies i la distribució de competències de cada cos. Arribat a aquest punt, i mentre s'aclareix tot això amb tot el consens necessari entre administracions i forces polítiques, el que queda és que es facin tots els esforços necessaris per aconseguir que tinguem

la presència policial necessària i que prestin el seu servei d'una forma ràpida i eficaç per garantir la tranquil·litat dels santpolencs, tant al casc urbà, com a les urbanitzacions i als camps dels pagesos, per tal que, de la mateixa manera que la llei deixa als nostres guàrdies a la categoria de vigilants, aquests no hagin de córrer el risc de fer serveis que la mateixa llei no reconeix com a propis d'aquesta categoria. Una llei amb mancances tan evidents com no reconèixer la diversitat de peculiaritats de les poblacions de Catalunya.

**Partit dels Socialistes de Catalunya
Agrupació de Sant Pol de Mar**

El Cine-Club Murtra i la Tertúlia del Xaloc

El Cine-Club Murtra i la Tertúlia del Xaloc creuen els seus discursos particulars per primera vegada gràcies a l'Àlex Gorina, perquè ell serà el principal protagonista de la tertúlia del dijous 6 de març que girarà a l'entorn de la pel·lícula "Denise calls up" (*Denise te llama*) que haurà projectat el Cine-Club Murtra el divendres 28 de febrer, com sempre en el Centre Cultural i d'Esbarjo de Sant Pol de Mar.

L'Àlex Gorina té en aquests moments, en la seva pel·lícula professional personal, tres papers destacats: el de director i conductor del programa radiofònic "La finestra indiscreta" que emet a Catalunya Ràdio tots els dissabtes de dotze a dues de la matinada; el de presentador del programa "Klaatu Barada Niktó" que emet el Canal 33 tots els dimarts a les onze i cinc de la nit; i el de director del tradicional Festival Internacional de Cinema Fantàstic de Sitges que s'ha de convertir ara en el Festival Internacional de Cinema de Catalunya, amb la secció competitiva habitual de gènere fantàstic, una nova secció també competitiva sense gènere determinat, i una altra nova secció dedicada al món audiovisual català... i hauríem d'afegir aquí un quart

paper de l'Àlex Gorina que ens honora especialment, perquè és el paper efímer però intens de convidat especial de la nostra Tertúlia del Xaloc, en la qual parlarem, sense telèfons, de "*Denise te llama*", l'òpera prima del director novaiorqués Hal Salwen.

En aquesta ocasió l'assistència a la Tertúlia del Xaloc del dia 6 de març implica, si volem que el diàleg existeixi i sigui ben ric, el visionat de la pel·lícula "*Denise te llama*" del Cine-Club Murtra el dia 28 de febrer, encara que es poden fer les dues coses amb absoluta independència i total llibertat. Malgrat tot el nostre desig és, naturalment, que ens trobem en els dos actes... i bona pel·lícula i bon profit!

Claudi Puchades

Sopar-tertúlia amb l'Àlex Gorina.
Dijous 6 de març al restaurant Xaloc a les 9 del vespre.
Inscripcions a la botiga de la Ramona.

La Peña Cakau fa revisió dels actes de Carnaval

Carnaval 1997

S'ha celebrat el Carnaval 1997 i és hora de fer examen de com ha anat la festa. En general bastant bé, tot i que hi ha hagut algunes disfuncions que lamentem, com per exemple, no deixar clar que tot i que vam anunciar que es podien anar deixant les taules i cadires al local preparat a l'efecte, això no volia dir que obligatòriament tothom pugués la parada i no pogués fer la sobretaula fins més tard aprofitant la bonança del temps, o que el fet que comencés el Karaoke no era incompatible amb que hi hagués gent ballant als Quatre Cantons. Això sí que ho vàrem poder solucionar.

Però dels errors s'aprèn i si l'any que ve hem de tornar a organitzar aquesta festa es tindrà en compte aquestes coses per tal que no tornin a passar, de la mateixa manera que l'èxit de la botifarrada a la plaça de la vila ens va sorprendre i ja hem pensat en com organitzar-la per servir d'una manera més àgil. També creiem que fora convenient tenir un contacte previ amb els grups i penyes que participen a la festa per tal de coordinar-nos millor i que puguin fer suggeriments sobre els actes a organitzar, com, per exemple, fer una cercavila d'animació el dissabte al vespre abans de l'arribada del Carnestoltes.

Volem agrair la col·laboració de tothom que ha participat en aquesta festa, especialment a:

Forn Grimal, Forn Vilà, Forn Miranda, Pastisseria Sauleda, Pastisseria Nualart, Queviures Can Canaleta, Fusteria J. M. Puigvert, Xurreria St. Pol, APA CEIP St. Pau, Tovipié, Cafè del Centre, CEIP St. Pau, Colla de Geganters, Ferreteria St. Pau, Frespol, Calçats Vicens, Peña Xíndries, Unió de Comerciants, Jaume Pera, Emili Pera, Construccions A. Freire i Ajuntament de St. Pol.

Peña Cakau

Museu de Pintura de Sant Pol de Mar

Nova exposició: Aigua

Inauguració el 8 de març a les 7 de la tarda

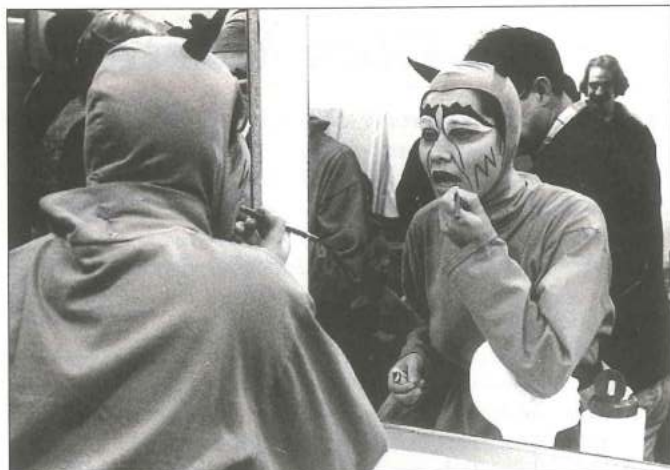
Sota el títol d'*Aigua*, els Amics de les Arts de Sant Pol de Mar presenten a la sala del Museu una instal·lació interdisciplinària on, amb l'argument de representar el plànol de l'aqüífer de la riera de Vallalta, han construït, com a eix central de l'exposició, una *espiral* de suro, un gran mòbil elaborat encavallant mitges escorces de suro, talment una canal de teules per on corre l'aigua.

És una font, una aixeta oberta, per on rellisca l'aigua en circuit tancat des del punt més alt, el centre del lluernari, fins al safareig amb un fons de mirall arranant el terra.

Acompanyen a aquesta construcció els referents toponímics del pla de la conca de la riera: *el Gorg*, *l'Aixernador...* a la desembocadura al terme municipal de Sant Pol. La *riera d'en Mates*, o la del *Sallent* són exemples de Sant Cebrià. I ja a les fonts del naixement, a Sant Iscle, *els Pouadors*, la *Font del Montnegre*, o, canviant el sentit de la passejada pel torrent de *l'Oradella* a la *mina de l'Oliver*, *el torrent del Pas* cap al *pla de les Bruixes*. Aquests noms ressegueixen l'ombra que dibuixa l'*espiral* al llarg del perímetre de la sala i s'escriuen segons la translació de la cota real, a la paret. En un simbòlic exercici de topografia.

Sota l'altell, el mar, el cel i l'horitzó; una línia de blauet a cop de llinyola retalla en dues parts la paret.

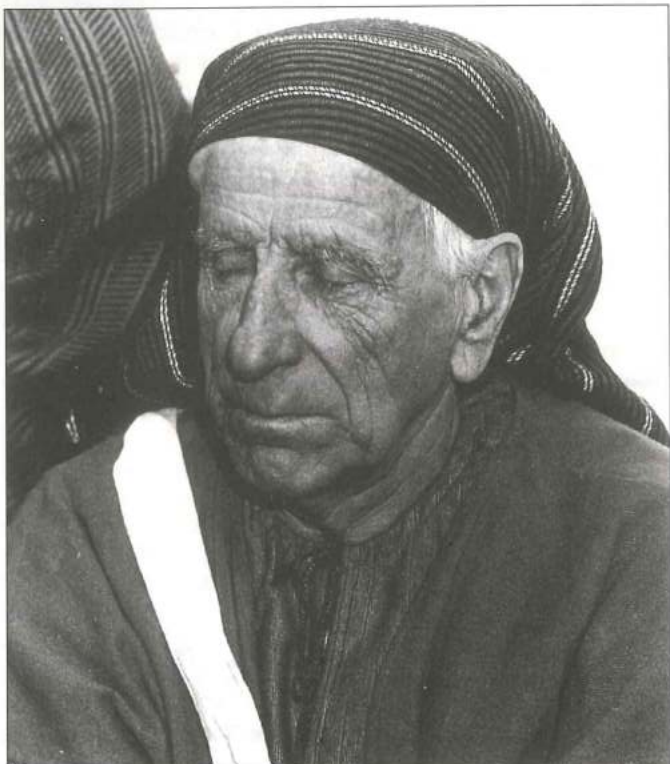
Pastorets, el que es veu i el que no es veu

Últims retocs.

Els dimonis també riuen.

Concentració al màxim.

Actriu prematura.

Repassant el guió.

La Carme Ruscalleda ens proposa aquesta vegada, aprofitant que és el temps de les faves i pèsols, uns productes ben nostres, un exquisit plat a partir d'aquests llegums: faves i pèsols ofegats a la catalana

El temps de les faves

En el meu record, les faves són salades. Salades, perquè sempre me les acabava empasant amb llàgrimes rodolant cara avall i s'anaven colant dins la meua boca, amb aquella menja, per a mi, tan infernal. Només d'obrir la porta de casa, tornant de l'escola, descobria el que jo no podia catalogar, precisament, "d'olor". Llavors, ja pressentia que tindriem un dinar accidentat i malhumorat, per les maleïdes faves. Segurament, el pare o la mare me n'hi afegien alguna de "voladora", per acabar ràpidament amb la situació.

Però els individus creixem, i per sort nostra i per l'enriquiment dels sentits descobrim i ens amistancem amb sabors pels quals érem negats i enemics. Actualment, trobo que les faves tenen un dels sabors amb més personalitat

si les comparem amb altres vegetals. Les faves tenen acidesa, perfum, potència i finor amb diferents matisos, dependent de la seva maduresa. Per exemple, els xiulets enters i només escaldats els podem consumir com si fossin espàrrecs de brot tendre. Els podem menjar amb truita, o a la vinagreta, o a la brasa, saltats o arrebossats. Les que són a la mida per pelar us proposo fer-ne una tria. Es tracta de decantar les grosses de les que són més mitjanes o petites. (Per aconseguir un bon resultat a l'hora de cuinar és tan important que l'atuell on es cuinarà sigui a la mida de la quantitat a elaborar com que el producte sigui regular de mida, que no hi hagi diferències molt considerables. Perquè llavors, passa allò tan comú que l'un és desfet o massa cuit i l'altre cru o dur.) Les grosses, doncs, si voleu, les podeu escaldar, just un minut, amb aigua salada, les escorreu i refresqueu per aturar la cocció i, podreu comprovar amb quina facilitat es desprèn la pell que amaga dins els dos lòbuls tendres i d'un verd preciós. Crec que era en Josep Pla que comparava la màgia amb què la natura havia col·locat les faves i pèsols dins la seva bajoca amb l'art amb què l'orfebren realitza un muntatge amb perles o pedres precioses. Ambdues estan col·locades amb el mateix gust i precisió.

Tornant a les faves escaldades i pelades, les podeu consumir amb amanida, amb una vinagreta amb menta fresca, que és una combinació fantàstica aportada a la nostra cuina pel gran cuiner Josep Mercader, o saltades amb all i julivert, o senzillament per acompanyar un rostit o un peix a la brasa. Els bascos i els francesos defensen que les faves, gastronòmicament, s'han de menjar sense pell, que, segons

RICARD ESTOL

Una fórmula on es conjuguen la potència de les faves, la dolçor dels pèsols, el toc fresc de l'all i la ceba tendra, el porc, el perfum de la menta, l'aroma del vi dolç...

més foscos. Atenció que no es cremin. Hi afegirem uns alls tendres i unes cebes tendres a daus. Ho remenarem i hi afegirem un ramet lligat amb menta fresca, julivert i una punta de llorer. Ho deixarem sofregir molt poc i hi tirarem les faves i pèsols. Salarem de nou, ho mullarem amb una copeta d'un vi perfumat al gust familiar (pot ser vi ranci o moscatell o una punta d'anís; proveu un dia amb una copa de Jerez, meitat sec i l'altre meitat dolç, segur que us agrada). Llavors es tapa l'olla col·locant-hi un paper de cocció, sota la tapa perquè ens tapi més hermètic i faci la funció d'ofegat. El foc alegre i es va sacsejant, que són uns moviments rotatoris, sempre amb la tapa ben col·locada. Passats uns minuts, s'hi afegixen uns talls de botifarra blanca. Es tapa de nou i es continua sacsejant. Es controla la cocció i quan decidim que només li manquen dos minuts, hi afegim la botifarra negra també a talls. Hi donem un últim tomb i ho parem.

El que abans era un patir, ara trobo que és una meravella que la natura ens brinda quan s'està acabant l'hivern i tot comença a brotar. El Maresme ens invita a practicar aquesta recepta, alhora tan antiga i tan fresca. Una fórmula on s'hi conjuguen la potència de les faves, la dolçor dels pèsols, el toc fresc de l'all i la ceba tendra, el gust del porc, el perfum de la menta, l'aroma del vi dolç..., tot en conjunt és una simfonia per a practicar-la ara que és el temps de les faves. En el proper número, els musclos seran els protagonistes. Fins llavors, us hi espero, des de la meua cuina.

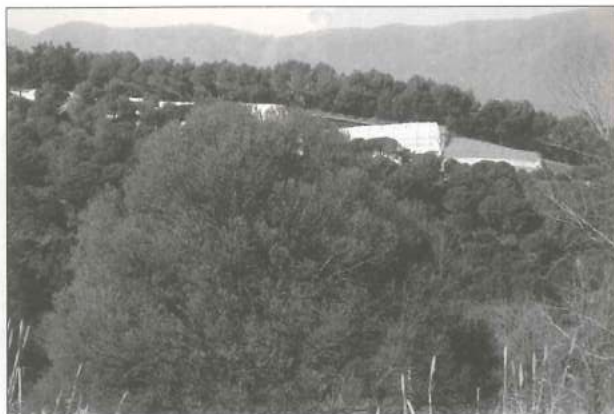
Carme Ruscalleda

Natura santpolenca: introducció

El Consell de Redacció de l'ENS em va proposar com a biòleg una plana, amb foto, que tracti dels éssers vius a Sant Pol. No és la primera vegada que es fa, però ens hauríem de remuntar a uns quinze anys enrere. Ho he acceptat perquè el repte pot ser interessant. La meua idea en aquests moments no és fer un treball exhaustiu d'alt nivell científic, quasi faraònic amb intenció de passar a la posteritat com les mateixes immortals piràmides d'Egipte. *El Nou Santpolenc* és una revista popular, i per treballs d'especialista ja hi ha un altre tipus de publicacions. No pretenc escriure per als entesos, experts llops de mar i de muntanya que tot ho saben, sinó tot el contrari, per als joves i els que se senten joves de totes les edats i volen

aprendre. Només que un dia anem a dormir havent après a identificar una petxina, el nom d'una planta silvestre, una varietat de maduixot, l'origen d'una flor de jardí, la diversitat d'insectes, la utilitat del llevat, el sexe del cavallet de mar, com fer un herbari, per què plou o les propietats del romaní ja haurem eixamplat la nostra cultura, comprendrem una mica millor la natura i creixerà la nostra consciència de tractar el medi ambient amb cura.

El contacte amb joves de 12 a 16 anys als quals dono classe d'aquests temes a Canet m'ha ensenyat que aprendre pot resultar una experiència agradable i profitosa si s'hi posa voluntat i, prenent com a referència aquest

RICARD ESTOL

De la barreja de dues procedències contraposades sorgeix la rica flora i fauna terrestre del nostre entorn

possible profit, em proposo donar un caire pedagògic a aquesta secció.

Sant Pol, tancat per muntanyes en totes direccions, ha sabut conservar un entorn natural acceptable, envejable arran de mar m'atreveria a dir, comparat amb la resta de municipis veïns del litoral. Una població reduïda combinada amb una gran franja costanera de més de 4 quilòmetres d'amplada i amb el relleu més abrupte de tota la comarca, que forma petites cales a ambdós costats, aprofitades pels que es volen banyar amb més intimitat i confirmat objectivament perquè el màxim de precipitacions al litoral de la comarca és entre Sant Pol i Calella. Aquest màxim de precipitacions supera clarament els 800 mm

anuals al torrent de la Cabra i forma una línia imaginària anomenada cresta pluvio-topogràfica per M. Chevalier i es prolongaria cap al Montnegre, d'aquí cap al Montseny i les Guillerries i amunt cap al Collsacabra, el Puigsacalm i empalmant amb el Pirineu, essent la via d'arribada d'espècies dels llocs continentals més freds del nord (pereres, pomeres, cirerers, til·lers, grèvols, verns, avellaners, roures, faigs, gatells, trèmols, etc.).

Però a Sant Pol també hi conflueix una via d'arribada d'espècies de llocs càlids del sud (garrics, ullastres, garrofers, pins blancs, càdec, tamarius, llentiscles, aladerns, alzines, arboços, margallons, etc. per citar només els arbres més aparents) seguint la mateixa línia de la costa. De la barreja

d'aquestes dues procedències contraposades en sorgeix la rica flora i fauna terrestre del nostre entorn natural.

Ara bé, el que imprimeix un caràcter més fort a Sant Pol és aquest Mar Mediterrani del qual han viscut tantes famílies de pescadors fins avui. Font d'"inexhauribles" recursos naturals, més abans que no pas ara, massa maltractat sobretot els estius quan hi llençem més porqueries de les que pot engolir. Assignatura pendent pel que fa al medi ambient, com havia dit algú és aquella estora sota la qual hi amaguem la brutícia que no sabem eliminar. Mar present al nom i a l'escut de Sant Pol.

Pere Roura

Restaurant - Terrassa - Bar

Av. Dr. Furest (platja). Tel. 760 06 54 - SANT POL DE MAR

**VIDRIERIA
SANT POL, S.L.**

- Alumini en general
- Vidres i miralls
- Mampares de bany
- Marcs a mida

Passatge del Mar, 2
Tel. i fax 760 06 93
08395 SANT POL DE MAR

Sant Pol acollirà la seu de la Fundació Pere Coromines

L'alcalde fa un repàs de les gestions fetes des de l'Ajuntament en favor de la Fundació Pere Coromines i posa de manifest la importància que dita fundació arribarà a tenir

per Sant Pol. Pomés aprofita també per agrair al mestre Joan Coromines la decisió d'establir la institució que portarà el nom del seu pare a Sant Pol.

S'ha difós ja a través de la premsa la bona notícia que Sant Pol tindrà el privilegi d'acollir la Fundació Pere Coromines. Fa prop d'un any que al Regidor de Cultura, Pepe Mestres, algú li va bufar l'orella per assabentar-lo del fet que Joan Coromines tenia la intenció de crear dita Fundació per ubicar-la a la casa que la família Coromines té a Sant Pol -"Can Coromines"- per tal que fos la destinatària de tota la seva genial obra, més tot el que es conserva del seu pare. El primer que va fer el Regidor Mestres va ser posar-se en contacte amb l'exconseller de Cultura de la Generalitat, Sr. Max Cahner, persona molt propera al gran filòleg, i aquest de seguida li va manifestar que efectivament el desig de Joan Coromines era deixar tota la seva gran obra en mans d'una futura Fundació que portés el nom del seu pare.

Com podeu suposar, aquestes manifestacions de l'exconseller ens varen causar una gran satisfacció. A partir d'aquell moment i assessorats sempre pel Sr. Cahner vàrem començar a fer alguns passos, entre ells una entrevista amb Modest Prats, de la Universitat de Girona, ja que aquesta entitat sembla que estaria interessada a formar part de dita Fundació. També es va celebrar una entrevista amb la Sra. Júlia Coromines, germana de Joan, per saber quina era la seva intenció, tota vegada que la casa de Sant Pol és de tota la família, havent pogut comprovar la bona predisposició familiar. Igualment tinguérem una reunió amb l'assessor familiar, el Notari Sr. Puig Salellas, parlant del tema bastant profundament.

Amb tot, Joan Coromines no havia fet testament i, per tant, calia fer dues coses, o bé crear amb certa urgència la Fundació, atesa la seva delicada salut, o bé procurar que fes testament en el que constés la seva expressa voluntat de destinar, una vegada mort, tota la seva colossal obra a la Fundació. I això és el que va passar. Des del seu llit de mort va fer testament.

Vull expressar en nom del Municipi de Sant Pol la més excelsa, sincera i expressiva gratitud a l'insigne filòleg

pel seu gest envers la nostra vila. Procurarem que els santpolencs, des d'ara, sàpiguen mantenir sempre viu aquest sentiment de gratitud per aital decisió. Igualment poso de manifest la nostra gratitud a la família per la bona predisposició i generositat que estan demostrant, atès que amb aquesta actitud faciliten el fer realitat el desig del seu germà.

Han de saber els nostres convilatans que la Fundació Pere Coromines serà una Institució que donarà un relleu extraordinari a la nostra vila. Us imagineu savis d'arreu del món, interessats per la llengua catalana, fent cap a Sant Pol per estudiar o investigar el sentit de les paraules per la seva originalitat? Us imagineu tot un estol d'estudiants de filologia tenint com a meta obligada la Fundació Coromines per enriquir els seus coneixements? Doncs això és el que amb tota probabilitat passarà.

Crec que val la pena destacar que en les exèquies celebrades a la Basílica de Santa Maria del Mar per l'ànima de Joan Coromines hi vaig ser convidat d'una manera expressa i distingida pel Conseller de Cultura de la Generalitat, havent ocupat un lloc d'honor, motivat sens dubte en considerar que la vila de Sant Pol havia estat privilegiada en el pensament del Mestre.

Ara cal crear un Patronat per tal que regeixi la Fundació. Aquest Patronat estarà format per representants de diferents entitats que encara no s'ha ben determinat, però sí es pot avançar que, entre les quals, un lloc destacat

serà per a l'Alcalde de Sant Pol, el Conseller de Cultura de la Generalitat, el President de la Diputació i el Rector o Rectors d'algunes universitats, entre altres personalitats de reconeguda solvència cultural.

A "Can Coromines" caldrà fer-hi les obres necessàries per posar-ho en condicions, i això tindrà un cost econòmic, el qual no pagarà l'Ajuntament, sinó que es procurarà buscar diners a través de subvencions, tant de la Generalitat com de la Diputació i altres. El que sí que haurà de fer l'Ajuntament serà el manteniment de les instal·lacions, i això sens dubte tindrà un cost que no el podrem defugir. Però hem de pensar que tot el que val té un preu i, com ja he dit, aquesta Fundació serà molt valuosa per a Sant Pol.

Confio que tots els nostres convilatans estaran d'acord amb mi en el fet que la nostra població ha rebut un regal important, magnífic i sorprenent, semblant a aquells que es donen quan algú rep inesperadament una herència d'un oncle d'Amèrica. I mai tan ben feta la comparació, atès que Joan Coromines va conservar la nacionalitat americana -la qual havia adquirit als anys quaranta en treballar a la Universitat de Xicago- fins a la seva mort.

No vull acabar sense també donar les gràcies al Sr. Max Cahner pel seu interès i temps dedicat en aquest afer. La seva col·laboració ha estat, és i serà molt valuosa. Igualment he de citar i agrair al Sr. Joan Ferrer i Costa, secretari fins a la mort de Joan Coromines, pel seu interès en les tasques prèvies a la constitució i organització de la fundació. I finalment, em sembla que també serà just fer un reconeixement especial al nostre convilatà Sr. Salvador Tió, amic i metge personal de Coromines. Crec que molt probablement el Sr. Tió hi va aportar alguna cosa important al fet que la fundació es quedi a Sant Pol. Almenys ell ha estat durant els darrers vint anys el principal custodi per mantenir ben ferm el nexa d'unió entre Coromines i el nostre poble.

Francesc Pomés Roca

Preinscripció per al curs vinent

En els propers dies començarà el procés de preinscripció a la Llar d'Infants i al CEIP Sant Pau per al curs 97-98. Aquest procés es durà a terme als mateixos centres escolars, i es comunicarà oportunament per escrit als actuals usuaris i als possibles nous usuaris. En aquest darrer cas, podria succeir que no es disposés del cens actualitzat amb els darrers empadronaments, per la qual cosa, si alguna família està en aquesta situació,

seria convenient que s'adreces a cadascun dels centres per comunicar les seves dades personals.

Des d'aquesta regidoria s'ha proposat que es col·loqui algun tipus de protecció a la vorera del túnel d'accés als garrofers, atès que el pas és estret i cada dia hi passen molts nens i nenes per accedir a l'escola. Cal recordar als automobilistes que utilitzen també aquesta via que extremin l'atenció i procurin anar a una marxa moderada, especialment

a les hores d'entrada i sortida de l'escola.

Si cal mantenir alguna entrevista amb el regidor d'ensenyament, tot i que el podeu trobar a l'Ajuntament als matins de 9 a 10 h, es recomana concertar dia i hora trucant a l'Ajuntament al telèfon 760.04.51.

Francesc León
Regidor d'Ensenyament

Sant Pol, un dels capdavanters a regular el repartiment de la publicitat per la població

El regidor de Governació de l'Ajuntament de Sant Pol, senyor Joan Xumetra, es va proposar el passat mes de novembre posar fi a l'abús que es cometia, sobretot per part d'empreses privades, en el repartiment de propaganda per carrers i cases de la vila. Diàriament es llançaven prospectes o propaganda de tot tipus embrutant carrers i entrades de domicilis, parabrisas de cotxes i façanes. D'aquesta manera es va estudiar el mecanisme per aturar aquest estat de coses. Inspirant-se amb l'Ajuntament de Girona, que fou el primer de Catalunya a regular legalment aquesta qüestió, la regidoria de Governació de l'Ajuntament de Sant Pol va proposar al Ple del passat 25 de novembre una Ordenança Municipal de Publicitat per tal que fos discutida i votada. Aquest Ple la va aprovar i actualment ja està en vigència.

L'Ordenança preveu que només puguin repartir propaganda les empreses privades o públiques expressament autoritzades per a aquesta distribució. La propaganda s'ha de deixar dins les bústies de les cases, essent prohibit deixar-la per terra o algun altre lloc no indicat expressament. Per altra part, els santpolencs que ho desitgen poden negar-se a rebre propaganda enganxant un adhesiu a la bústia en el qual s'expressa la seva voluntat de no rebre propaganda. Aquest adhesiu el facilita l'Ajuntament.

RICARD ESTOL

Els santpolencs tenen el dret de negar-se a rebre propaganda

Les empreses no podran deixar propaganda als vehicles estacionats ni llençar fulls pels carrers, ni tampoc penjar cap cartell a cap façana sense una autorització prèvia.

S'estableixen sancions per l'incompliment de totes aquestes normes, evidentment previ avís, que van fins a les 5.000 pessetes les infraccions lleus a les 25.000 les més greus. Es demana als veïns del poble la col·laboració necessària per tal que les infraccions a l'ordenança

aprovada sobre aquest tema siguin exposades als responsables municipals.

Per a les entitats de Sant Pol es col·locaran tres grans cartelleres dins el poble, per tal que puguin anunciar tots els seus actes o puguin fer els avisos que creguin oportuns. Aquestes cartelleres s'instal·laran, una a la Plaça de l'Estació, una altra al pont soterrani que va al barri de l'Hotel i una altra a la façana de sota el xifrer d'en Pere Vives al carrer Abat Deàs. Abans de col·locar qualsevol anunci en aquestes cartelleres, l'entitat haurà de fer-ho saber al Punt d'Informació.

Per tal de facilitar el compliment de la nova Ordenança sobre publicitat, la regidoria de Governació ha enviat cartes a les principals empreses publicitàries informant-los de l'aprovació de l'ordenança. Junt amb la carta, se'ls adjunta una còpia de l'ordenança on es detalla totes les normes que han de complir i les possibles sancions a què es poden veure sotmesos. Així mateix, les entitats del poble també han estat informades a través de carta de les noves possibilitats que a partir d'ara tindran per anunciar els seus actes.

Sant Pol pot guanyar molt estèticament si tothom compleix aquestes normes alhora que representa una indubtable millora de qualitat de vida per a tots els veïns. El dret a la intimitat, un dels més preuats, inclou el dret a no ser bombardejat publicitàriament.

La zona industrial de Sant Pol a punt de ser un fet

La Zona Industrial del nostre poble està entrant ja a una de les darreres fases per tal que sigui un fet la instal·lació de noves indústries dintre el nostre terme. El dia 21 de febrer s'adjudicaren les obres de la zona i a primers de març aquestes ja començaran. Es preveu que dintre d'aquest mateix any s'acabin. Aquestes obres preveuen la instal·lació de tots els serveis necessaris -aigua, electricitat, clavegueram...- per tal que les indústries que s'hi ubiquin ja ho tinguin tot a punt.

L'Ajuntament, i en concret la regidoria d'Urbanisme, ja ha tingut força contactes amb industrials que desitjarien instal·lar-se a la nostra zona. Un dels més importants és l'empresa Olis Millàs, que ja ha adquirit els terrenys en propietat. De totes maneres, segons el regidor d'Urbanisme, senyor Manel Fernández, fins que les obres no estiguin acabades no es pot avançar res respecte al nombre d'empreses que s'hi instal·laran. Fins ara hi ha hagut molta gent interessada que ha demanat informació i s'espera que quan comencin les obres els tràmits per a la instal·lació d'indústries s'alleugeriran.

RICARD ESTOL

El municipi es beneficiarà bastant econòmicament si la zona té èxit

Fernández creu que és una zona privilegiada perquè té un immillorable accés a l'autopista. Per altra banda està ubicada en un terreny molt pla i alhora dins d'un entorn preciós, envoltat de muntanyes. El mateix regidor afirma que l'Ajuntament de Sant Pol aconsella que les empreses que finalment s'hi ubiquin contractin gent del poble. De totes

maneres, sempre segons Manel Fernández, l'última paraula en la instal·lació d'una indústria no la té l'Ajuntament sinó el propietari dels terrenys i, lògicament, la mateixa indústria. Aquests dos últims són els que, a la fi, s'han de posar d'acord en el preu del terreny. Hi ha algun propietari de la zona que, de moment, prefereix no vendre i, en canvi, d'altres esperen ja ofertes. El regidor d'Urbanisme creu que entre el 1997 i 1998 es veurà perfectament el desenvolupament de la zona i espera la col·laboració dels propietaris dels terrenys perquè, en última instància, depèn d'ells la instal·lació de les indústries.

A part d'Olis Millàs, una altra empresa, Frenos Sauleda també és propietària d'uns terrenys de la zona, la qual cosa, pot indicar que, amb el temps, podria instal·lar-hi alguna nau per ampliar la seva indústria. Segons Fernández el municipi es beneficiarà bastant econòmicament si la zona té èxit, alhora que el poble podrà guanyar llocs de treball.

En un altre ordre de coses el titular d'urbanisme ens ha manifestat que a la Plaça de Sant Cristòfol s'ha començat ja la segona fase de les obres, les quals estaran totalment llestes abans de l'estiu. Dins d'aquestes obres s'ha inclòs la realització dels accessos al carrer de totes les cases que donen a la banda de la carretera N-II.

Avisos i consells de la Regidoria de Sanitat i Benestar Social

La Regidoria de Sanitat vol recordar, un any més, que és molt important netejar a fons els dipòsits d'aigua potable que tenim al domicili, sobretot els dels llocs on durant l'hivern no s'hi habita, ja que l'aigua es corromp i pot causar infeccions intestinals.

La mateixa Regidoria demana la col·laboració dels propietaris de gossos per tal que recullin les defecacions que aquests deixen per carrers i places de la nostra vila. A l'Ajuntament disposem de bosses de paper que poden demanar gratuïtament per tal que no hi hagi tantes porqueries pel terra.

Es recorda també que tots els propietaris de gossos haurien de tenir censat el gos a l'Ajuntament. D'aquesta manera es pot portar un control sanitari dels animals.

RICARD ESTOL

Per altra banda s'informa que el Departament de Benestar Social de la Generalitat ha publicat en el DOGC núm. 2320, de 30 de gener de 1997, la convocatòria d'aquest any per a la concessió d'ajuts a per-

sones naturals per a programes en matèria de serveis socials:

A) per a l'adaptació o accessibilitat d'habitatges per a persones amb disminució;

B) de suport a les famílies amb una persona gran discapacitada;

C) d'ajut a l'acolliment residencial. Centre de dia per a gent gran i habitatges tutelat;

D) d'ajuts personalitzats a la gent gran per cobrir part de les despeses derivades de les patologies estructurals dels seus habitatges;

E) d'ajudes d'atenció social a persones amb disminució;

F) d'ajuts d'urgència social;

G) d'estades temporals per a gent gran discapacitada;

Podem sol·licitar més informació als Serveis Socials municipals al carrer Ignasi Mas Morell, 12.

Aquest segon any l'hem obert amb la segona edició del "Tres x tres" a l'estil de Sant Pol, i l'hem continuat a pesar del poc èxit de participants que va tenir amb la Cursa de Sant Esteve (als que els agrada córrer que estiguin tranquils; el proper 26 de desembre hi haurà la Tercera Cursa de Sant Esteve). Aquesta segona cursa va tenir les següents classificacions:

Benjamins

1r Oriol Agustí, 2n Roger Ponce, 3r Arnau Xumetra

Aleví Masculí

1r Dario Vázquez, 2n Gonzalo Martínez, 3r Ernest Piqueras

Aleví Femení

1r Laia Agustí, 2n Anna Missé

Segona cursa de Sant Esteve.

Infantil Masculí

1r Octavi Anoro, 2n Marc Roig

Infantil Femení

1r Marta Rodríguez, 2n Laia Rodríguez

Seniors Masculí

1r Sebastià Guim, 2n Joan Serra, 3r Josep Carreras

Seniors Femení

1r Laura Frigola, 2n Maria Roig, 3r Rossi Rodríguez

A partir del proper mes de març, us anirem oferint un nou ventall d'activitats esportives i populars, com poden ser el tennis-taula, el tribol, i d'altres que en aquest moments estem preparant.

També volem dir-vos que el mes de maig tindrem la Setmana de l'Esport, que creiem que serà de l'interès de la majoria dels santpolencs.

El Jutjat de Pau, l'Oficina de Turisme i el Punt d'Informació passen a l'edifici principal de l'Ajuntament a la Plaça de la Vila i la Policia Local i els Serveis Tècnics passen a l'espai de l'antiga biblioteca a la mateixa Plaça

Obres a l'Ajuntament i canvis en la ubicació d'oficines i serveis

Estan ja pràcticament enllestides les noves oficines dels Serveis Tècnics de l'Ajuntament i de la Policia Local que s'han instal·lat a l'edifici de l'antiga biblioteca, a la mateixa Plaça de la Vila. Problemes d'espai en l'edifici de l'Ajuntament van determinar que es busqués noves instal·lacions per a aquests dos importants serveis municipals.

Per altra banda els llocs que ocupaven la Policia i els Serveis Tècnics s'han assignat al Punt d'Informació,

l'Oficina de Turisme i el Jutjat de Pau. D'aquesta manera, amb la con-

centració d'aquests tres serveis en un mateix edifici, una mateixa persona, la Marta Frigola, podrà atendre al públic amb horaris de matí i tarda (de 9 a 14 i de 18 a 20 hores), en qualsevol qüestió que correspongui a cadascun dels tres serveis esmentats. Al lloc que era ocupat per la Policia s'hi establirà el Punt d'Informació i l'Oficina de Turisme. I l'arxiu del Jutjat de Pau i el despatx d'aquest estaran situats en una de les dependències que fins ara ocupaven els Serveis Tècnics.

Cortinatges Sant Pol d'Alfons Panadès

Carrer Bonavista, 29
08395 SANT POL DE MAR
Telèfons 760 02 57 / 886 10 69

AIGUA • GAS • ELECTRICITAT • CALEFACCIÓ

C. Herois de la Fragata Numància, 4-6
08395 Sant Pol de Mar
Tel. 760 22 59
Tel. mòbil 908 44 27 66

Notícies breus

1-12-96. "Mestres de Vida". Exposició de fotografies a l'Esplai.

1-12-96. L'Ajuntament busca una empresa per urbanitzar el Polígon Industrial.

2-12-96. Sant Pol i les seves Pubilles. Exposició dels seus records (1960-1996).

2-12-96. Futbol. Santa Susanna 3 - A.C. Sant Pol 3.

2-12-96. El Club de Tennis Sant Pol fa un homenatge a Jordi Carrasco i Antoni Sarty.

4-12-96. L'Ajuntament i el Club Nàutic compartiran la pista esportiva de La Punta.

7-12-96. La Plaça Sant Cristòfol es podrà inaugurar abans de l'estiu.

14-12-96. Fira de Santa Lúcia a la Plaça de l'Església (dos dies).

14-12-96. Elecció de la Pubilla del Maresme 1996 al Pavelló Polisportiu.

21-12-96. Jazz tradicional .Swing Stompers. Cafè El Centre.

22, 28, 29-12-96. Tres sessions de Els Pastorets. Centre Cultural i d'Esbarjo.

26-12-96. II Cursa de Sant Esteve.

21-12-96. Reunió de socis dels Amics de les Arts.

21-12-96. Exposició de dibuixos "La imatge de Buddha Japonès". Jaume Ubukata. L'Esplai.

22-12-96. El jaciment del Morer a Sant Pol és la factoria vinícola més completa de Catalunya (època romana).

22-12-96. Futbol. A.C. Sant Pol 5 - Juvesport 1.

24-12-96. Coral La Nau. Concert de Nadal a l'ermita de Sant Pau.

27-12-96. Concert de Nadal. Cor de l'Escola d'Arenys de Mar i Cor L'Aixa també d'Arenys de Mar. Església Parroquial.

24-12-96. La Generalitat publicarà l'any vinent un llibre sobre el jaciment romà del Morer.

29-12-96. Futbol. Racing Badajoz 2 - A.C. Sant Pol 5. Camp de Mataró. Bon resultat.

5-1-97. Futbol. Cristalleries 0 - A.C. Sant Pol 1. Camp de Mataró. Un altre bon resultat.

5-1-97. Festa dels Reis, organitzada per la seva comissió.

8-1-97. Si vols fer ioga vine a Herbes Sant Pol.

12-1-97. Futbol. A.C. Sant Pol 0 - P. Bar Nadal 1. Mal resultat.

14-1-97. Classes de Punta de Coixí. L'Esplai.

17-1-97. Cine-club Murtra. "¿Hola, estás sola?". Centre Cultural.

Fira de Santa Lúcia a la plaça de l'Església

Elecció de la Pubilla del Maresme 1996 al Pavelló Esportiu

17-1-97. Campionat de Dòmino a l'Esplai.

19-1-97. Futbol. A.C. Sant Pol 2 - Vista-mar F.C. 1. Bon partit.

19-1-97. Campionat de Brisca. Cafè El Centre.

23-1-97. Curs d'alfabetització, organitzat per l'Ajuntament.

25-1-97. Fira de Sant Pau amb diferents actes culturals, esportius i religiosos.

25-1-97. III Exposició del Taller de Pintura de ca l'Artur, a l'Esplai.

25-1-97. Futbol. Caramelles F.C. 2 - A.C. Sant Pol 3. Camp contrari.

26-1-97. XIII Marxa de Sant Pau. Organitza Grup l'Hotel.

31-1-97. Restaurant Xaloc. Sopar tertúlia amb Joan Ferrer que parlarà de l'obra de Joan Coromines.

2-2-97. Futbol. A.C. Sant Pol 6 - Sant Lluís de Palafolls 1. L'equip va molt bé.

7-2-97. Carnaval 97. Dinar al Carrer Nou i altres actes.

7-2-97. Cine-club Murtra. "Secretos y mentiras".

8-2-97. El Fiscal de Medi Ambient es querella contra Tints Carbonell (diari El Punt).

8 i 9-2-97. Festes de Carnaval. Arribada de Carnestoltes, cercavila, botifarrada, balls, dinar al Carrer Nou, Karaoke...

12-2-97. Sortida al Teatre Apol·lo a veure la sarsuela "Doña Francisquita", del Mestre Amadeu Vives.

16-2-97. II Travessa de Montserrat. Centre Excursionista de Sant Pol.

17-2-97. Reunió extraordinària de la Colla de Geganters al Sindicat.

28-2-97. Cine-club Murtra. "Denise te llama".

Jaume Martí i Valls, "Monteis"

La pluja a Sant Pol als últims mesos

Desembre 1996

Dia	Litres
5	11
6	11
7	9
8	17
9	23
10	10
12	1
18	4
19	18
23	2
31	9
Total	115

Gener 1997

2	10
3	13
6	1
7	4
8	23
21	4
24	1
25	3
28	9
Total	68

Febrer 1997

Cap dia de pluja

El total de la pluja caiguda durant tot l'any 1996 segons l'observatori de can Roca Pagès va ser de 692 litres. Tal com ja avançàvem en l'anterior número, no és una xifra extraordinària. El que passa és que a vegades ens deixem enlluernar per les notícies que ens arriben a través de la televisió i que ens parlen que l'any passat va ser un any molt plujós perquè en una sèrie de poblacions catalanes van arribar al rècord del segle en litres recollits en un any. Doncs bé, a Sant Pol, almenys, no ha estat així. Els 39 anys de recollida pacient dels litres caiguts a Can Roca Pagès per part de Ferran Roca –des del 1957– ens donen una mitjana de 607 litres anuals. És la mitjana que es considera normal a la comarca, uns 600 litres. És a dir, l'any passat vam superar la mitjana, però dels 39 anys anteriors, en 12 ocasions vàrem superar la xifra de 692 litres. O sigui, que res de rècords. El rècord en aquests 39 anys el té el 1971 en què van caure 917 litres. I encara cal pensar que del 1900 al 1956 hi hagué alguns anys més plujosos que el 1971.

Per altra banda aquest any ha començat d'una manera bastant sem-

La riera baixant el dia 12 de gener de 1997

blant a l'anterior: un gener plujós i un febrer sec. Encara que l'any passat, tant el gener com el febrer, van superar les xifres recollides aquest any. Pel que fa a la nostra riera, la sequedat del febrer no ha permès que aquella baixés fins al mar durant un període gaire llarg. Encara que com a dada curiosa cal consignar que els 23 litres del dia 8 de gener van fer rajar la mina Fonda de can Villar de Grau, alimentada per la riera, la qual cosa feia temps que no passava.

Cal pensar que cada vegada s'explota més l'aigua de la riera amb pous per a diferents conceptes: per a l'abastament

E Grup de gestió immobiliària

MARESME

795 29 06

DIRECTE ENTITAT BANCÀRIA

CASA APAREJADA

SANT POL
Bonaventura Adroher
– Casa aparejada de 120 m² útils de vivenda, saló estar 23 m², 4 hab. amb armaris encastats, 2 banys, 1 aseó, àmplies terrasses, traster, bugader, magnífiques vistes al poble i al mar. Magnífic preu !!. 15.000.000.-

TORRE

SANT POL
C/ Mediterrani
– Torre de 350 m² construïts, saló estar de 50m², 4 hab. amb armaris encastats, 3 banys, bodega, sala de jocs amb llar de foc, garatge per a 4 cotxes, piscina. Nova per estrenar!!.
40.000.000.-

TERRENY

SANT POL
Urb. Urbapol
– Parcel·la de 1.000 m², bona orientació, molt solejada i magnífic preu!!.
8.000.000.-

AVDA. CATALUNYA, 2 - TEL. (93) 795 29 06 - 08392 SANT ANDREU DE LLAVANERES

L'OPCIÓ MÉS ACREDITADA

795 29 06

de les poblacions de Sant Iscle, Sant Cebrià, i alguns mesos Sant Pol, per al rec del camp de golf, per a les explotacions agrícoles que encara queden, per al subministrament d'habitatges que es construeixen al llarg del seu curs... Si els avis recorden que la riera abans baixava gairebé tot l'any, no és perquè ara ploqui menys, malgrat que dels deu darrers anys n'hi hagin sis que van caure una quantitat de litres per sota de la mitjana i malgrat que el 1995 fos un dels més secs —però no el més sec— dels últims quaranta anys.

Avis

Tots els que hagueu escrit el vostre article amb disquet per a aquesta revista podeu passar-lo a recollir a les oficines de l'Ajuntament.

S'acceptaran articles per al pròxim número de l'ENS fins al 17 d'abril. Aquest cop sense cap mena de pròrroga. Els articles es poden deixar a l'Ajuntament a nom de la revista. Han d'estar escrits a màquina. Si escriviu amb ordinador, us agrairíem que ens deixéssiu l'article escrit en **WordPerfect 5.1 per a Windows**, o bé, si és fet amb qualsevol altre programa de tractament de textos, guardat amb l'opció **Sólo texto/Only text**, a part d'imprès sobre paper. El disquet el podreu recollir després que surti publicada la revista. Per altra banda cal que indiqueu també el vostre número de telèfon per si tenim algun dubte sobre l'escrit. Advertim alhora que no s'accepten anònims. Igualment l'ENS ha de conèixer la identitat del qui vulgui publicar algun article amb la signatura d'un pseudònim.

13a Marxa de Sant Pau

Sortida de la 13a Marxa de Sant Pau

La tretzena edició de la Marxa Popular de Sant Pau va ser un any més una de les festes més multitudinàries que es fan a la nostra vila. Enguany els participants van arribar als 817. El mal temps que va fer durant tota la setmana no va ser obstacle perquè un cop més el patró de la vila, Sant Pau, ens donés un diumenge d'allò més solellós.

Aquesta edició, possiblement la més curta que s'hagi fet fins ara, atès que constava d'uns tretze quilòmetres, tenia els atractius de pujar per primera vegada el Turó de l'Home Mort al revés de com s'havia pujat fins ara i, com no, el que per primera vegada es trepitgés la sorra de la platja, passant els marxaïres quasi sense adonar-se'n de la serralada a la platja mediterrània.

En aquesta edició possiblement no es va superar el rècord de participació, en primer lloc donada la grip que va afectar a molta gent del poble, i en segon lloc

donats els més "marxaïres" que, sortint del ball de Sant Pau, no varen continuar la marxa i es van estimar més el contacte dels llençols.

La marxa, a pesar de no ser competitiva, sempre té "allò" de saber qui serà el primer d'arribar. Enguany, i repetint el triomf dels últims anys, va tornar a ser en Joan Serra, seguit del barceloní Sebastià Guim (guanyador de l'última cursa de Sant Esteve) i d'en Joan Pera.

Com ja és habitual a l'arribada, esperava a tots els participants la botifarrada, acompanyada amb els seus refrescos, vi o bé els croissants que no s'havien acabat a les vuit del matí, com a postres.

Finalment i per novè any consecutiu (des de la cinquena marxa) la Cobla Ciutat de Calella va posar el final a la tretzena edició de la Marxa de Sant Pau.

Us esperem a la catorzena.

Grup l'Hotel

ENCARA NO TÉ UNA ASSEGURANÇA MÈDICA PRIVADA?
O POTSER VOLDRIA CANVIAR LA QUE TÉ SENSE PERDRE L'ANTIGUITAT NI CAP DRET?

DONCS **MEDIFIATC**[®] LI OFEREIX:

- ✓ - LES MILLORS CLÍNQUES DE BARCELONA I ELS E.E.U.U.
- ✓ - ELS MILLORS ESPECIALISTES DE BARCELONA I MATARÓ, I CADA VEGADA MÉS SERVEIS AL MARESME.
- ✓ - TALONARIS GRATUÏTS I TOTA MENA D'AUTORITZACIONS SENSE DESPLAÇAMENTS, PER TELÈFON, A TRAVÉS DE LA NOSTRA AGÈNCIA DE CANET DEMAR.
- ✓ - SI ENCARA NO TÉ 60 ANYS APROFITI L'OCASIÓ DE NO PAGAR CAP RECÀRREC PER L'EDAT.
- ✓ - TOTS ELS SERVEIS INCLOSOS PER 5.995 PTA. PERSONA / MES.
- ✓ - SI VOLEU MÉS INFORMACIÓ, SENSE COMPROMÍS, TELEFONEU AL 794 16 00 - 794 29 03.

AGENT **MEDIFIATC**[®]

RUSCALLEDA, S.A.

**EXCAVACIONS,
TRANSPORTS
I TREBALLS
AGRÍCOLES**

Av. Maresme, 9 — Tel. i Fax 763 10 12 — 08396 SANT CEBRIÀ DE VALLALTA

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ I DECORACIÓ

Amargant

TOT PER A LA CONSTRUCCIÓ

DISTRIBUCIÓ DE MATERIALS:

PORCELANOSA

VENIS
CERÀMICA DE ELITE

ZIRCONIO
CERÀMICA

GRAN EXPOSICIÓ DE:

- BANYS
- BANYERES D'HIDROMASSATGE
- CUINES
- LLARS DE FOC

Ctra. de Sant Cebrià, s/n - SANT POL DE MAR - Tel. 760 01 12 - Fax 760 04 11
Santiago Rusiñol, 96 - PINEDA DE MAR - Tel. 767 14 16 - Fax 767 08 94